

Jaarverslag en Jaarrekening 2023

www.klyster.nl

Stifting Freonen fan De Klyster
Blauhússtrjitte 2
9104 EC Damwâld
info@klyster.nl
NL 40 RABO 0307 8763 65

INHOUD

Voorwoord van de voorzitter	4
1. Verslag van het bestuur 2023	4
Modernisering Uitleencentrum	5
Biodiversiteit op Begraafplaatsen	6
Doekaarten Hup naar Buiten met DikGroen	7
2. Toekomst en te verwachten activiteiten	7
Feestelijke opening tweetalig NME-Centrum en Werving nieuwe vrienden	7
Vogel van de Week - uitbreiding	7
Vorbereiding Subsidieaanvraag Stinzenproject	8
3. Organisatie	8
3.1 Bestuur	8
3.2 Werknemers	9
4. Jaarrekening en 5 Balans	11

Foarwurd fan it bestjoer

Foar jo leit it jierferslach fan de stifting Freonen fan De Klyster 2023 mei deryn opnommen in finansjele ferantwurdling.

De gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel binne yn 2023 útelkoar gongen en ambtlik ûntflochten. Yn it ôfrûne jier is dúdlik wurden dat it mienskiplik Natuer- en Miljeu-edukaasjesintrum De Klyster bestean bliuwt. Dat is moai want De Klyster is yn 1996 oprjochte troch de gemeenten Dantumadiel en Dongeradiel (letter heakken Kollumerland c.a. en Ferwerderadiel oan) en hat by de skoallen in goede namme opboud. It is hiel wichtich dat dit sa bliuwt. Bern belûke bij de natuer, duorsumens en it lânskip yn harren eigen omjouwing is yn dizze tiid hiel belangryk, want sa krije bern in bân mei ús regio en sille sy der letter goed op passe en der grutsk op wêze.

De Stifting Freonen fan De Klyster hat ta doel it wurk fan De Klyster te stypjen. Op wat foar wize hinget ôf fan wat him foardocht en oantsjinnet. Dêrta kin de Stifting subsydzjes oanfreegje foar projekten dêr't De Klyster sels net de middels foar hat. De Stifting hat donateurs dy't it wurk fan De Klyster foarút helpe wolle. Fansels wurde projekten oangien yn nau oerlis mei De Klyster en mei beide gemeenten.

De stifting hat yn 2021 in grutte aksje opsetten yn de fernijing fan de leskisten en hat de dêrfoar nedige finansjes bij elkoar fande. De ôfrûne jierren is der in soad wurk ferset en hat de put yn 2022 syn beslach nommen. Yn 2023 is it projekt útwreide mei it twatalich meitsjen fan alle leskisten. Dizze moaie kâns die harren foar en koene wy net lizze litte. It bestjoer is der grutsk op en sil begjin 2024 it earste folslein twatalige NME-Sintrum fan Fryslân offisjeel feestlik iepenje. Fierder is in pilot fan it edukaasjeprojekt Bioferskaat op Begraafplakken yn 2023 taret en úteinset en binne der prachtige dochkaarten ûntwikkele wêrmei learkrêften efkes 10 minuten mei de bern nei bûten ta kinne om de natuer by skoalle te ûntdekken.

It bestjoer hat it ôfrûne jier twa kear by elkoar west om te fergaderjen. Fierder hat it Bestjoer oanwêzich west by de Krystboarrel. Dit is altiten in moai momint foar de bestjoersleden om yn 'e kunde te kommen mei de praktyk, it entûsjasme en de moaie ferhalen út de deistige praktyk fan de natoergidsen.

Ut namme fan it bestjoer van stifting freonen fan De Klyster, *Bertus Mulder, foarsitter*

V.l.n.r. Marjolein Staal, Durk Holwerda, Bertus Mulder, Sippy Tigchelaar, Oege Jan Leegstra, Thom Feddema

1. Verslag van het bestuur

Tweetalig Uitleencentrum

De stifting Freonen fan De Klyster heeft in 2023 de puntjes op de spreekwoordelijke “i” gezet van het Uitleencentrum. Want er kwam nog een kans voorbij die we niet konden laten liggen; namelijk al het educatief materiaal vertalen in het Fries. Een flinke extra klus, maar een enorme plus, omdat scholen hiermee voortaan NME en Fries kunnen combineren.

De reden is dat basisscholen in regio noordoost Friesland bij hun “taalstipers” hebben aangegeven dat zij graag Fries en NME willen combineren om zo stap voor stap op te klimmen naar het gewenste A-profiel voor Frysk. In 2030 moeten alle scholen dit A-profiel voor de Friese Taal en Cultuur hebben bereikt (Taalplan Frysk Provinsje Fryslân).

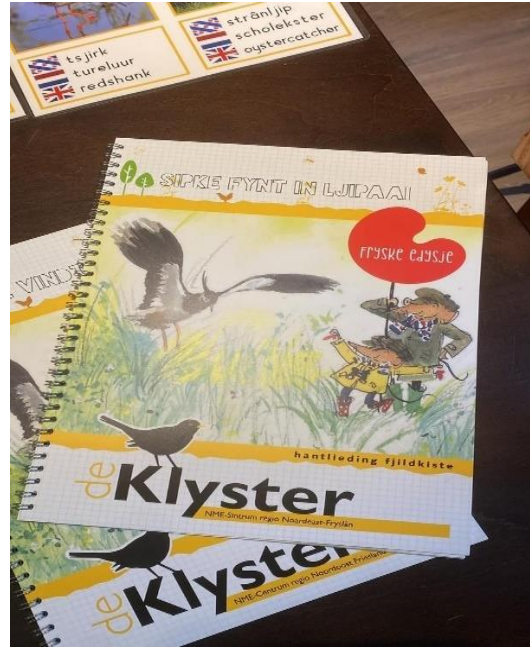
Met financiële steun van de Provinsje Fryslân heeft in 2023 daarom een grote vertaalslag plaats gevonden.

provinsje fryslân
provincie fryslân

Het uitvoeringsteam bestond uit 5 personen waaronder 3 vertalers, een webbouwer en een projectcoördinator. De teamleider van De Klyster vroeg de subsidie aan en had de algehele eindverantwoordelijkheid.

It edukatyf materiaal en de webside binne yn 2023 mei Provinsjale stipe oerset yn it Frysk.

Ontwikkeling pilot educatieproject Biodiversiteit op Begraafplaatsen

In de tweede helft van 2023 startte De Klyster in samenwerking met de gemeente Noardeast-Fryslân met het ontwikkelen van een educatief project met als thema Biodiversiteit op Begraafplaatsen.

In november heeft groep 7-8 van cbs Op de Hoogte in Burum 1.850 bollen geplant op de gemeentelijke begraafplaats in Burum. Gastlessen, zelf bouwen aan biodiversiteit (o.a. bijenhôtels, egelverblijven, vogelhokjes, vleermuiskasten) en filosoferen over het leven en de dood (de levenscyclus), zijn onderdelen van dit bijzondere project dat in het voorjaar van 2024 start als een pilot op twee scholen.

Begraafplaatsen zijn een plek van bezinning. De beleving op begraafplaatsen is voor nabestaanden van groot belang. Een plek met vlinders, vogels, bomen en bloemen biedt meer gelegenheid om tot rust te komen. Omdat begraafplaatsen een rustige ligging hebben, bieden ze veel kansen voor biodiversiteit. In dit project sluit het werken aan biodiversiteit dus goed aan op het doel van de plek.

Er zal meer ruimte zijn voor (meerjarige) bloemen en kruiden. Verder worden er verschillende soorten bomen aangeplant en er wordt gezorgd voor verschillende hoogtes in de vegetatie. Ook komen er vogelhuisjes, insectenhôtels en egel/vleermuiskasten. Het Natuur-, Milieu- en Educatiecentrum de Klyster gaat samen met basisschoolkinderen aan de slag om de beestenvoorzieningen te maken.

Dit pilotproject sluit aan bij het biodiversiteitplan dat door de gemeenteraad van Noardeast-Fryslân eind 2021 is vastgesteld met de ambitie is om de biodiversiteit te vergroten en de insectenstand te verbeteren. De pilot kon gerealiseerd worden door financiële steun van de gemeente en het innovatiefonds Biodiversiteit en steun van de Freonen.

Bollen planten voor biodiversiteit op de begraafplaats in Burum. Vroegbloeiërs zijn heel belangrijk voor de insecten die uit hun winterslaap komen, want daar vinden ze hun voedsel (stuifmeel).

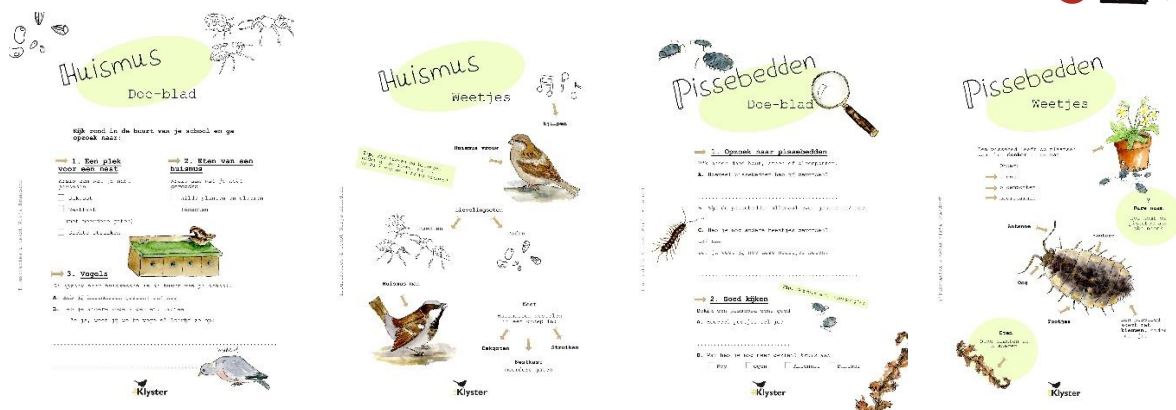
Project – hup naar buiten

In 2023 zijn alle basisschoolleerkrachten in regio Noordoost Friesland in de nieuwsbrieven van De Klyster opgeroepen om maandelijks even 10 minuten met de kinderen hup naar buiten te gaan om de natuur rond school te ontdekken. Om de leerkrachten tools te geven voor de buitenmomenten, ontvingen ze doekaarten en weetjeskaarten, passend bij het seizoen, waarmee de kinderen zo naar buiten konden. Op deze manier leerden kinderen over de natuur in de buurt en leerden de leerkrachten dat ze vrij eenvoudig een buitenmoment kunnen plannen met een eenvoudig hulpmiddel.

Buitenspelen past bij de manier waarop kinderen de wereld om hen heen ontdekken.

Natuurgids en schilderes Mirja Brandorff maakte in opdracht van de Freonen 12 doekaarten met bijbehorende weetjeskaarten. Leerkrachten van 47 basisscholen ontvingen deze kaarten als bijlage bij de maandelijkse nieuwsbrief. Bereik 47 x 12 x 23 lln = 12.972.

Stichting DikGroen heeft deze doekaarten en weetjeskaarten via de Freonen fan De Klyster mede mogelijk gemaakt.

Speciaal ontworpen kant en klare doebladen waarmee leerlingen even 10 minuten naar buiten kunnen op ontdekkingsreis naar de natuur in de schoolomgeving.

Viering 25-jarig jubileum

Het bestuur van de Freonen heeft zich in 2023 beraden op hoe en of zij nog invulling zullen gaan geven aan het 25-jarig jubileum van De Klyster. Besloten is om dit 25-jarig jubileum niet expliciet meer te vieren, het is te lang geleden. Wel zal in het begin van het komende jaar de opening van het gemoderniseerde twatalige NME-Centrum groot en feestelijk worden gevierd.

Subsidieaanvraag Herstelplan Biodiversiteit – Vogel van de Week

In 2023 is geen extra subsidie beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van de Vogel van de Week vanuit het Herstelplan. IVN natuureducatie heeft wel weidevogelsubsidie van de Provincie ontvangen en de Freonen gevraagd om met dit geld in 2024 het project uit te breiden met vier weidevogels

2. Toekomst en te verwachten activiteiten 2024

Iepening fernijd en earste twatalich NME-Sintrum Fryslân

Begin folgend jaar zal een offisiele feestelijke opening worden georganiseerd van het eerste twatalige NME-Centrum van Friesland. Gedeputeerde Sybe Knol zal gevraagd worden het centrum te openen.

Werving nieuwe Freonen

Het bestuur heeft de wens om nieuwe Freonen te werven. Een nieuwe PR-folder en een actie hiervoor zullen in het komend jaar voorbereid worden.

Vogel van de Week – weidevogels

In het komende jaar zal het project Vogel van de Week uitgebreid worden met vier weidevogels.

Vorbereiding nieuwe projectaanvraag Stinzenplanten

Het bestuur gaat het komende jaar een subsidieaanvraag vorbereiden voor een educatief project met als thema Stinzenplanten.

3. Organisatie

Stifting Freonen fan De Klyster is gevestigd in Damwâld en heeft een ANBI-status.

Blauhússtrjitte 2

9104 EC Damwâld

info@klyster.nl

NL 40 RABO 0307 8763 65

KVK 635171

3.1 Bestuur

Het bestuur bestaat uit de volgende personen:

Voorzitter: *De heer B. Mulder, Feanwâlden*

Penningmeester: *De heer T. Feddema, Raard*

Secretaris: *De heer O.J. Leegstra, Burgum*

Bestuurslid: *Mevr. S. Tigchelaar, Wolvega*

Bestuurslid: *De heer D. Holwerda, Damwâld*

Dit bestuur is onafhankelijk en onbezoldigd. Ze ontvangt geen vergoeding voor de werkzaamheden.

Beleidsadviseur: *Marjolein Staal, teamleider van De Klyster*

3.2 Werknemers

Stifting Freonen fan De Klyster heeft geen medewerkers in vaste dienst. Het bestuur verricht haar arbeid op vrijwillige basis. Op projectbasis kunnen klussen uitbesteed worden aan personen of bedrijven die hiervoor een rekening sturen aan de Freonen.

De medewerkers en vrijwilligers van NME-Centrum De Klyster zijn in dienst van de gemeente Noardeast-Fryslân of worden op projectbasis ingehuurd. De medewerkers staan op de loonlijst van de gemeente Noardeast-Fryslân. De vrijwilligers hebben een vrijwilligerscontract. Hierbij hebben ze een Verklaring omtrent gedrag moeten aanleveren. Voor hun vrijwilligerswerk ontvangen ze een vrijwilligersvergoeding.

4. Jaarrekening 2023

<u>Inkomsten</u>	<u>2023</u>
Freonen fan De Klyster	€ 1010,00
Inkomsten uit subsidies/giften	€ 515,00
Projectfinanciering Gemeente NE-Frl	€ 3.136,20

<i>Totale inkomsten</i>	€ 4.661,20
<u>Bestedingen</u>	
Kosten Update leskisten	€ 1.903,56
Bankkosten	€ 178,20
Algemene kosten	€ 198,30
Van bank naar kas	€ 750,00

<i>Totale bestedingen</i>	€ 3.030,06
<u>Activa</u>	
Liquide middelen	€ 5.311,91

<i>Totale activa</i>	€ 5.311,91
<u>Passiva</u>	€ 0,00

<i>Totale passiva</i>	€ 0,00

5. Balans

Balans 2023

Beginsaldo 2023	€ 3.680,77		
Freonen bijdrage	€ 1.010,-	Update leskisten	€ 1.903,56
Subsidies/Giften	€ 515,-	Bankkosten	€ 178,20
Projectkosten gemeente NE-Frl	€ 3.136,20	Algemene kosten	€ 198,30
		Van bank naar kas	€ 750,00
		Eindsaldo 2023	€ 5.311,91